

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

Warszawa, 2012 - 03 - 02

DPP/WOPI/024/1199/2012/MHG

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Stronny Peric Senatono,

W odpowiedzi na pismo Przewodniczącego Komisji Ustawodawczej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 stycznia 2012 r., znak: BPS/KU-034/43/3/12 w sprawie sporządzenia opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo Bankowe, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (druk senacki 43), dalej: projekt ustawy, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (dalej: UKNF) przedstawia następujące uwagi w zakresie proponowanych zmian przepisów.

Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy znacznie szerzej reguluje kwestie zawarte w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r., sygn. P 7/09 dotyczące treści art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j.: Dz. U z 2002 r., Nr 72, poz. 665 z późn. zm., dalej: pb) oraz z dnia 11 lipca 2011 r., sygn. P 1/10 dotyczące treści art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 z późn. zm., dalej: ofi).

W przywołanych wyrokach Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną z Konstytucją tylko część norm prawnych zawartych w art. 95 pb oraz art. 194 ofi, tj. część dotyczącą kwestii nadania mocy prawnej dokumentów urzędowych - księgom rachunkowym banków oraz funduszy inwestycyjnych, oraz wyciągom sporządzonym na podstawie tych ksiąg, dotyczącym konsumentów (z pominięciem przedsiębiorców).

Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 95 pb oraz art. 194 ofi, dokumenty wystawione przez bank albo fundusz sekurytyzacyjny miały moc dokumentów urzędowych i stawały te podmioty w uprzywilejowanej sytuacji procesowej względem dłużników na podstawie art. 252 k.p.c. Rozwiązanie takie umożliwiało bankom oraz funduszom

sekurytyzacyjnym szybkie i łatwe dochodzenie roszczeń, co przekładało się na wynik finansowy, a także wpływało na koszty związane z sądowym dochodzeniem roszczeń.

Proponowane zmiany art. 95 pb i art. 194 ofi znoszą dotychczasową zasadę, iż księgi rachunkowe, wyciągi z tych ksiąg oraz wszystkie inne dokumenty, o których mowa w tych przepisach, mają moc prawną dokumentów urzędowych i nie uwzględniają w swej treści rozróżnienia podmiotowego, obejmując swym zakresem zarówno konsumentów jak i przedsiębiorców. Zdaniem UKNF tak dalece idąca zmiana regulacji jest niezgodna z intencją orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, który za główny powód rozstrzygnięcia, uznał rażące osłabienie pozycji procesowej konsumenta w postępowaniu cywilnym. Trybunał Konstytucyjny wskazał na sytuacje, w której konsument w wypadku przedłożenia sądowi przez przeciwnika procesowego wyciągu z ksiąg rachunkowych banku lub funduszu sekurytyzacyjnego, zmuszony był w celu oddalenia wyroku, do wskazania dowodów na okoliczność nieprawdziwości dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych banku lub funduszu.

W ocenie UKNF przyjęcie proponowanej treści przepisów spowoduje, iż bank lub fundusz sekurytyzacyjny w każdym przypadku (nie tylko w zakresie spraw z udziałem konsumentów) dochodząc swoich roszczeń przed sądem cywilnym, zobowiązane będą do stosowania zasad ogólnych dochodzenia roszczeń wynikających z art. 6 i art. 232 k.p.c., a dodatkową konsekwencją tej zmiany będzie wymóg nowelizacji art. 485 k.p.c., który aktualnie przyznaje bankom i funduszom sekurytyzacyjnym ułatwienia podmiotowe w ramach postępowania nakazowego.

W ocenie UKNF różnice pomiędzy pozycją prawną konsumentów i przedsiębiorców uzasadniają wprowadzenie odmiennych dla tych grup podmiotów regulacji prawnych. Dowodem na to jest fakt podejmowania przez ustawodawcę starań, aby poprawić sytuację konsumentów, którzy stanowią słabszą stronę stosunków prawnych z przedsiębiorcami. Działaniem takim jest wprowadzona między innymi ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim oraz ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej.

Wobec powyższego proponujemy, żeby wprowadzana regulacja w art. 95 pb przyznawała moc urzędową dokumentów księgom rachunkowym banków oraz wyciągom sporządzonym na podstawie tych ksiąg, co do wierzytelności przedsiębiorców oraz w art. 194 ofi przyznawała moc urzędową dokumentów księgom rachunkowym funduszy inwestycyjnych oraz wyciągom sporządzonym na podstawie tych ksiąg, co do wierzytelności

przedsiębiorców nabywanych przez te fundusze od banków, o ile wierzytelności te wynikają z czynności bankowych. Zdaniem UKNF zaproponowana (w druku sejmowym nr 43) regulacja jest niekorzystna z uwagi na dotychczasową praktykę banków i funduszy sekurytyzacyjnych związaną z odzyskiwaniem należności.

W ocenie UKNF, zakres proponowanej regulacji dotyczącej przepisów Prawa bankowego powinien być spójny z regulacją zawartą w przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych, dotyczącą nabywania przez fundusze sekurytyzacyjne wierzytelności bankowych przedsiębiorców. Wprowadzenie do ww. przepisów przywileju mocy dokumentu urzędowego (najbardziej wiarygodnego środka dowodowego w postępowaniu cywilnym) dotyczyłoby relacji pomiędzy profesjonalistami i nie byłoby sprzeczne z wyrażonym w art. 32 ust. 1 Konstytucji nakazem jednakowego traktowania wszystkich podmiotów charakteryzujących się pewną cechą wspólną i zakazem ich dyskryminacji i faworyzowania, w kontekście sporów cywilno-prawnych powstałych na tle stosunków prawnych opartych na zasadzie równorzędności, tj. równości stron w postępowaniu sądowym (wyr. TK z dnia 19 lutego 1003 r., sygn.. P 11/02, OTK ZU nr 2/A/2003, poz. 12).

Dodatkowym argumentem przemawiającym za przyjęciem zaproponowanego przez UKNF rozwiązania jest szczególna pozycja funduszu, jako wierzyciela w postępowaniu sądowym. Fundusz sekurytyzacyjny nabywając wierzytelność wynikającą ze zobowiązania wobec innego niż fundusz wierzyciela, w sporze sądowym występować będzie zawsze jako wierzyciel pochodny. Nabywane przez fundusz sekurytyzacyjny wierzytelności bankowe przedsiębiorców - w przypadku zawężenia propozycji regulacji art. 95 pb do wierzytelności konsumenckich - a dochodzone przez bank, korzystałyby z możliwości ich udowodnienia w postępowaniu sądowym na podstawie wyciągu z ksiąg banku, stanowiącego dokument urzędowy. Wobec powyższego, logiczną konsekwencją usprawniającą windykację, byłoby przyznanie funduszowi sekurytyzacyjnemu (w tym wypadku nabywcy wierzytelności) możliwości korzystania z takich samych jak bank przywilejów w postępowaniu sądowym w sprawach, które dotyczą nabytych przez ten fundusz od banku wierzytelności przedsiębiorców. W takim przypadku fundusz sekurytyzacyjny wstępując w prawa pierwotnego wierzyciela – inicjatora sekurytyzacji, dochodziłyby zapłaty od dłużnika na takich samych zasadach jak bank.

Z poważaniem

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NAZORU FINANSOWEGO

A. Jakubiak

Andrzej Jakubiak